

SUSRETI

druga nedelja novembra

U toku novembra se od čoveka traži nešto naročito. Od njega nešto zavisi. Njegova snaga uobličavanja, koja proizilazi iz jasnog mišljenja, postaje od životne važnosti. Jer, kakva samo velika zbrka danas vlada ! Samo jedan primer:

Pre skoro dvadeset godina komisija za kontrolu normi je izdala preporuku, da se sedmice ne započinju više nedeljom, nego ponedeljkom. Očevidno je da skoro nijedan čovek nije o tome stvarno razmislio, i skoro su svi sudelovali u tome. Ali, kako su se samo pomešali pojmovi! Jer, kada mi kažemo da sedmica počinje sa ponedeljkom, tada lažemo kada sredu zovemo sred-om. Četvrtak bi tada bio i četvrti i srednji među sedam dana u nedelji.

To je samo jedan primer među mnogima koji odslikavaju vladajuću nepromišljenost. Jedan mnogo drastičniji je bezumlje overkill-a. Jer, nije ništa drugo nego bezumlje, kada se pronalaze sve rafiniranije mašine za ubijanje, iako bi se sa onima koje danas već postoje moglo uništiti šezdeset zemalja. Samo naša zemlja (Nemačka - prim. prev.) ima pola miliona voljnika i daje godišnje pedeset milijardi za naoružanje. Novac, koji je očigledno preostao! Šta bi sve dobro moglo biti urađeno, kada bi se 500 000 mladih ljudi sa 50 milijardi angažovalo u pomaganju razvoja i zaštiti okoline ...

Danas mnogo toga zavisi od čoveka, i za to ima dovoljno primera. Takođe i u ličnoj sudbini svako od nas može naći dovoljno toga što je besmisleno i što vapi za jasnošću. I možda su velika ludila samo sume naših malih pometenosti u poslu, porodici, u sopstvenoj duši.

Tako svestan saživot sa tokom godine takođe može biti doprinos kojim se, sasvim u tišini, čini nešto za ozdravljenje sveta.

Ich fühle fruchtend eigne Kraft
Sich strkend mich der Welt verleihn;
Mein Eigenwesen fühl ich kraftend
Zur Klarheit sich zu wenden
Im Lebnschicksalsweben.

Osećam plodonosnu sopstvenu snagu
Da me u svom jačanju predaje svetu;
Moje sopstveno biće osećam da se jačajući
Usmerava ka jasnosti
U sudbinskom tkanju života.

treća nedelja novembra

Kada se čitaju opisi o tome kako su se pre okruglo hiljadu godina hrišćanski misionari probijali kroz nemačke oblasti i kako su često jedino preko reka mogli stvarno da napreduju, tada se čovek zaprepasti: kakve su prašume, kakva je tu iskonska priroda tada još postojala. Zemlja se doživljavala kao biće neobuzdanog vitaliteta, i niko nije ni sanjao da ona može ostariti ili čak umreti. Odatle se takođe razume, zašto su ljudi, koji su hteli da vode duhovan život, uvek ponovo postili. Kao što je Zemlja bila mnogo življa, tako su i tela bila mnogo vitalnija. Tek kada je vitalnost bila potisnuta askeзом, bilo je moguće jasno mišljenje. Fariseji su postili dva puta nedeljno, utorkom i četvrtkom.

Danas je sasvim drugačije. Sa radosnim čuđenjem u proleće gledamo na šume koje su ipak opet ozelenele, i zahvalni smo kada na ivicama suviše nađubrenih polja i livada ipak još cveta neki cvet. Primećujemo da Zemlja stari.

Novembar koji prolazi je kao krajnja tačka prirodnog toka godine. Godina tu umire. Ali, to još nije poslednja godina Zemlje. Jedna nova se nadovezuje. Jednom će, međutim, doći i poslednja godina Zemlje. Šta će se onda nadovezati?

Rilke piše, primereno ovome, u jednom pismu: cveće na ivici staza čežljivo čeka na to da ga čovek pogleda, da bi u njegovoj besmrtnoj duši moglo da nastavi da živi.

Čovek ne živi samo za sebe. Sva bića sveta hoće da ih on podigne i shvati, jer on predstavlja iglene uši kroz koje stari svet mora da prođe, da bi postao svet budućnosti.

So fühl ich erst die Welt,
Die außer meiner Seele Miterleben
An sich nur frostig leeres Leben
Und ohne Macht sich offenbarend,
In Seelen sich von neuem schaffend,
In sich den Tod nur finden könnte.

Tek tako osećam svet,
Koji bi bez saživljavanja moje duše
Po sebi bio samo hladan prazan život
Bez moći se pokazujući,
U dušama se iznova stvarajući,
U sebi smrt bi samo mogao naći.

WOLF-URLICH KLUNKER

Predavanje održano u Minhenu, novembra 2002. god.

SUSRET BIĆA U JA

Sve više se postavlja pitanje kako Antroposofija može da prođe jednu metamorfozu i da nađe oblik prezentacije koji odgovara našoj sadašnjici. Jasno je, da Antroposofija, ne može da uđe u XXI vek u istom obliku u kojem je nastala dvadesetih godina XX veka. U tih osamdeset godina od smrti Rudolfa Štajnera, mi smo prošli jedan brzi razvoj. Odnos čoveka prema Anđelu, odgovara ovom naučno-ljudskom, unutrašnjem razvoju. I taj odnos se, od početka dvadesetog veka do sada, radikalno promenio.

Sve do formi priređivanja, treba da se realizuje ono što se može označiti kao duhovna prisutnost, duhovna prisutnost ne iz prošlosti, ne iz sećanja, nego iz toga što situacija nudi. Samo onda se mogu zadovoljiti zahtevi zadatka, koji je Rudolf Štajner postavio u vezi razvoja Antroposofije, a time i odnosa čoveka ka duhu i ka Anđelu, u smislu formulacije u Misterijskim dramama, gde duhovni učitelj izgovara (2. drama, 8. slika):

Vi možete biti sledbenici mog dela,
(po smislu)
ukoliko dalje mislite u smislu jednog novog vremena.

Mi moramo sa unutrašnjom ozbiljnošću probati da realizujemo ovu rečenicu: “Vi možete biti sledbenici dela”, znači Antroposofije danas, ukoliko dalje mislite u smislu jednog novog vremena. Ovo “dalje mislite”, naravno podrazumeva znanje, samo o čemu se zna, o tome se može dalje misliti. Ali do izražaja mora da dođe i to što odgovara jednom novom odnosu čoveka prema Anđelu.

Susret bića u Ja ima veze sa tim da susret sa Anđelom uvek ima nečeg ličnog, nečeg silno ličnog, takođe i u tom smislu, da se može reći da je to ono mesto u mojoj biografiji za koje važi sledeće: Moje duhovne veze i moj životni osećaj u bilo kom obliku i moj unutrašnji osećajni položaj se sjedinjuju. Ovaj susret bića u Ja o kome mi hoćemo govoriti ima veze sa tim da ja realizujem: Anđeo me uvek susreće tamo gde se moj doživljaj, u bilo kom obliku i moje duhovne veze, poklapaju.

Da bi se primetilo na kom mestu se to događa, može se usvojiti jedna vrsta unutrašnje metode, izgradnja neke vrste senzora. Tamo gde Ja kao duhovno, kao biće koje doživljava, samog sebe unutrašnje susreće, tamo imam posla sa Anđelom. To nije sasvim jednostavno. To je jedna perspektiva koju tek treba da naučim, jer u stvari, kao duhovno biće čak i kao stremeći i radni Antroposof, ja sam sklon da se od mene kao osećajnog čoveka u bilo kom obliku distanciram. Kada razvijem senzor, onda se tu nešto događa o čemu mogu reći: Sasvim je jasno, sasvim je jasan uslov današnje slobodne ljudske egzistencije, da nam se Anđeo više ne pojavljuje spolja. Ja mislim da je to jako važno. Anđeo

se više ne pojavljuje spolja da bih ja bio slobodan čovek! Ali, ipak mogu da individualno osećam, da u meni živi jedna silna čežnja, sve do moje životne dinamike, doživljajne dinamike, živi čežnja za susret sa Anđelom, za razvojem jedne duhovne veze, ali ne iz teorije i ne iz nadogradnje Antroposofije, nego iz toga što sam jesam. I veliko pitanje, koje se pri tome postavlja, jeste: Kako mogu to da realizujem, bez da ponovo zadobijem slobodu koja bazira na distanci prema duhovnom svetu? Verujem da je to jedno ljudsko pitanje : Kako mogu ispuniti ovu moju životnu i doživljajnu čežnju za duhom, susretom sa Anđelom, bez da dovedem u opasnost ono čim sam postao kao slobodna ličnost u udaljenosti od Anđela? Kako mogu da nađem spoj jednoj duhovnoj snazi, bez da ta snaga ponovo ne dovede u pitanje ono što sam ja u autonomiji. Jer ova tačka dodira između Anđela i mene samog u Ja je ona u kojoj se slobodna svest saznanja koju sam naravno, u bilo kojoj formi morao vežbati i dalje moram vežbati, susreće sa tim što ja samo iz svog osećajnog života poznajem: sa snagom. Kako se spajaju slobodna svest saznanja sa područjem snage, bez da se ja sam moram odlučiti za jednu ili drugu stranu, bez da sam prinuđen da kroz život u području snage predam slobodu mišljenja i sadržajne svesti i bez da izgubim snagu duha, recimo ranije veze sa Anđelom, koje me uvode u to šta je životna i doživljajna realnost?

Iz toga se dobija, da mi imamo zadatak da razvijemo jednu novu nauku o čoveku koja odgovara uslovima duše svesti i uslovima 3. Milenijuma. Jednu nauku o čoveku, koja čežnju za Anđelom ne shvata tako da Ja bude ponovo potisnuto i time dovode Anđela do ponovnog pojavljivanja. Jednu nauku o čoveku koja zna da čovek sebe na prikladan i ozdravljajući način samo može razumeti ukoliko Anđela integriše u svoj Autoportret. Videćemo da od ovog samorazumevanja čoveka koje, naravno mora da odgovara njegovim realnim duhovnim, egzistencijalnim uslovima, a ne sme biti teorija, da od toga zavisi razvoj sudbine sve do telesno-organskog zdravlja ili bolesti. Iz toga se dobija da iz ove osnove još nije razvijeno jedno posmatranje bolesnog čoveka, jedna nova perspektiva dijagnostike.

Kod obrazovanih, može se reći, duhovno posvećenih ljudi u srednjem veku je postojalo jedno pravilo koje glasi: Za onog čoveka koji zna, dovoljan je nagoveštaj jedne rečnice, on je duhovno dopunjuje sam. Zbog toga, ukoliko čitate srednjevekovne tekstove, kao na primer kod biblijskih citata, često su samo tri reči navedene. Podrazumeva se da čitalac ostatak sam kompletira. U tome smislu napominjem sad jedan iskaz Rudolfa Štajnera iz 1924. godine, naime, iz Mihajlovih pisama, o Mihajlovom jadu u toku razvoja čovečanstva. Tu Rudolf Štajner formuliše jednu, relativno trezvenu rečenicu: Snaga duše svesti vlada u telu. To znači, da ja organski funkcionišem po uslovima duše svesti, po uslovima slobodno misaone svesti. Onda sledi tragična napomena: Ali ona još ne želi u dušu. Snaga duše svesti vlada u telu: Telo funkcioniše po uslovima duše svesti. Mi imamo jednu telesnost, koja ima tendenciju ka uslovima samog duha, ali snaga duše svesti još ne želi u dušu.

Nova nauka o čoveku, u kojoj se čovek iz aspekta Anđela shvata, ima veze sa tim da ja sebi moram pojasniti: Ukoliko ja ovu visinu saznanja, ovu visinu snage mog duha orjentisanu ka osećanju ne shvatim, u svesti i duševno, onda će organi koji po ovim uslovima već egzistiraju, oboleti. Ova perspektiva sama potvrđuje da mi u dijagnostici sasvim drugačije moramo misliti, takođe i kod takozvanih psihijatrijskih i duševnih oboljenja. Time što snaga duše svesti već prožima telesno događanje, telo očekuje da ta snaga bude svesno od strane slobodnog čoveka shvaćena. I telo i duša funkcionišu samo ukoliko je jedno slobodno Ja u njima. Sve je ka tome predodređeno. Stari pojam o dispoziciji tela od Tome Akvinskog i od Aristotela dobija ponovo na značenju. Sve je ka tome disponirano da jedno slobodno Ja, telo i dušu oživi, preplavi entuzijazmom. Za nešto drugo uslovi funkcionisanja danas nisu dati. To je čovečansko-istorijski nivo.

Time dolazimo u jednu situaciju koja je u predzadnjoj smeni milenijuma, jednom već izrečena u obliku imaginativne slike vezane za budućnost. Poznati Anselm von Canterburg govori o tome da će čovek sve više postati 10. hijerarhija u tom smislu da će duhovno zameniti Anđela. Anselmova perspektiva glasi: (u delu "Cur deus homo") Dolazi nam budućnost u kojoj će čovek kao 10. hijerarhija zameniti Anđela, jer inače bi Anđeo morao postati problematično biće. Izrecimo to što je već Anselmu bilo moguće da kaže, nešto modernije: Čovek će zameniti Anđela, jer bi inače razvoj Anđela, razvoj duha samog došao u kosmički i ljudsko-istorijski problematične vode.

Jednim silnim lukom povezuje Anselmo ovaj pogled na razvoj budućnosti između Anđela i čoveka sa jednom perspektivom za razumevanje Hrista: Hristos nije samo ono duhovno biće koje, milošću uzima na sebe ljudski razvoj, nego Hristos je i ono duhovno biće koje me osposobljava da u slobodi izgradim duhovnu visinu Anđela.

Mnogi problemi hrišćanstva, kako egzoternog tako i ezoternog imaju veze sa tim da ova perspektiva Anselma von Canterburg-a u hrišćanskoj istoriji nije prihvaćena. Hristos je došao. Isceliteljsko delo Hrista ima veze sa jelom od drveta saznanja. I greh koji se izvodi iz tog jela od drveta saznanja je kroz Hrista time isceljen, što on čoveku u slobodi daje saznajnu visinu, koja ga osposobljava da preuzme oblast Anđela. Gde se to događa?

Berlin, oktobar 2003
Prevod i priprema: Naum Slovenski

Prevod omogućen ljubaznom dozvolom Volfa-Urliha Klinkera.

O PREOBRAŽENJU I ARANĐELOVDANU

O Preobraženju, kaže se u narodu, preobražava se priroda i vreme. To je ono osećanje da se leto bliži kraju i da se približava jesen. To znači da je upririšti prestao onaj pokret što vodi na više, i da je počelo sve ponovo da se vraća svom ishodištu. I u samom čoveku otpočinje takav proces preobražavanja. I kaže se čoveku kada će taj proces u njegovoj svesti da se završi uspešno-po uzoru velikog Preobraženja Hrista Isusa. Zato se toga dana deli u narodu *pčelinje saće sa medom* i tek sazrelo *grožđe*. Značaj toga nam je poznat, sok grožđa i nije ništa drugo nego, pod uticajem Sunca preobražena voda u vino, pod uticajem viših duhovnih sila i snaga, preobražena materija u prečišćenu krv, nosioca više ljudske svesti.

A kada na scenu uveliko nastupi jesen, (o Aranđelovdanu), prispeo je onaj trenutak u kojem se sve ono što su ljudi te godine mislili, govorili, u svojim osećanjima proživeli, a u delima ili nedelima ostvarili, a što je sve po zakonu o uzajamnim dodiru, moralo ostaviti traga u atmosferi Zemlje, vraća njenom središtu, njenoj unutrašnjosti. Jednako se privlači sa jednakim. Što su ljudi te godine bili mirniji, pitomiji, humaniji i moralniji, i cela će Zemljina unutrašnjost biti umireniya i ublaženiya. Ali i obrnuto: što su ljudi te godine počinili više divljaštva, Zemljine će snage postati utoliko uznemireniye, buntovnije i razdraženije. Zato, na onome što će u proleće ponovo da izbije iz zemlje u atmosferu, osetiće čovečanstvo uticaj vlastitih nedela ili dobročinstava. Rezultati i posledice, ogledaće se u pojavama kao što su socijalni i društveni nemiri i potresi, meteorološka i geološka zbivanja i na kraju, zemljotresi i vulkani.

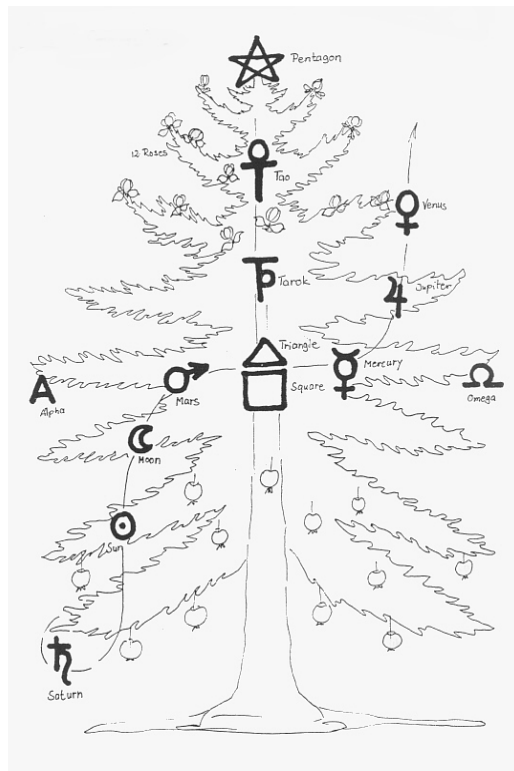
Tim procesom udisanja i izdisanja Zemlje, rukovodi jedna viša sila koja je oličena u Arhanđelu Mihailu, čiji je plameni mač u proleće, upravljn prema gore (na više), dok je u jesen prema dole (na niže).

Svako od nas pojedinačno, saraduje na svemu tome, prema svojim prilikama i mogućnostima. Bilo u dobrom ili zlom smislu, svakim svojim delom, svakom svojom mišlju, svakim osećajem, postaje pojedinac pomagač, ili protivnik i smetnja Arhanđelu Mihajlu. Nije sve jedno za šta će se pojedinac opredeliti, jer nije lako biti pomagač Arhanđelu.

Pomoć svakom pojedincu daju određene snage koje bi mogle biti posrednici između njega i Arhanđela, a koje su mu bliže, intimnije i pristupačnije. To su svetitelji koje svaka kuća slavi kao svoje naročite zaštitnike. Svojom krsnom slavom, slavimo svetitelja koji nam je pomoć i potpora u službi Arhanđelu Mihailu i Hristu.

Zbog toga imaju pravo oni koji tvrde da bi se kućna slava najbolje proslavila kada bi svako od nas, mirno i objektivno razmislio o svojim delima i nedelima u toku te godine, i zapitao se da li je dostojan svetitelja kojeg slavi.

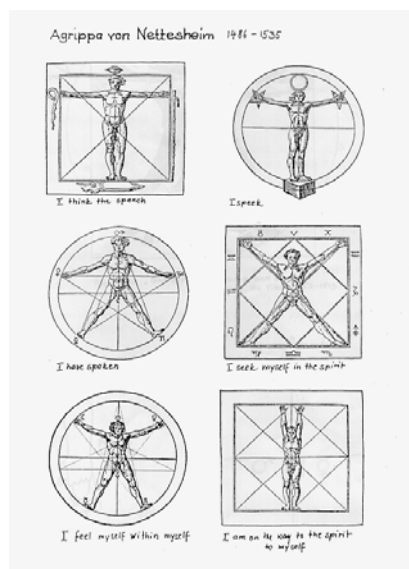
Obradin Mitrović

UKRAŠAVANJE BOŽIĆNE JELKE

Ukrašavamo našu Božićnu jelku znacima i simbolima na način koji nam je predložio Rudolf Štajner. Postoji naznaka Marije Štajner da bi predavanje održano na Božić 1905. („Znaci i simboli“) trebalo da se pročita pored Božićne jelke. Jelka bi trebalo da bude ukrašena sa 33 sveće, znacima i svežim crvenim ružama.

Na vrh jelke se postavlja *Pentagram*, koji se takode naziva i Solomonov pečat i simbol je čoveka.

Pitagorejci su Pentagram nazivali *pentalfa*, odnosno sastavljen od pet alfi. Bio je to znak dobrog zdravlja. U Pentagramu vidimo oblik čoveka. Kepler opisuje date proporcije kao „sectio divina“, božanski presek. Leonardo da Vinči kao „sectio aurea“, zlatni presek. Zlatni presek igra veliku ulogu u prirodi, u strukturi biljke, životinje i ljudskog tela, kao i u umetnosti, arhitekturi i slikarstvu. Agripa fon Netenhajm (1486-1535) govori o čoveku kao o najlepšem i najsavršenijem delu Božijem, stvorenom po njegovom liku i njegovom rečju. Čovek ima savršenu građu tela. Svi članovi tela, mere, težina, pokreti, organi su remek delo. On daje šest različitih pozicija ljudskog „geštalt-a“, koje dolaze iz starih tradicija. Rudolf Štajner obnavlja ovo dajući ljudima šest eiritmijskih pozicija. Pentagram predstavlja čoveka božanskog porekla, koga je sam Bog stvorio. .

Tao, Tarok, trougao i kvadrat, dolaze na samo stablo jelke, što je kao kičma koja ide od osnove ka vrhu. Jelka nema krošnju kao što je ima listopadno drvo.

Ispod Pentagrama, na "kičmi" drveta pričvršćujemo *Tao*. Tao je takode i krst i vrlo je star simbol, stariji od kvadrata. Lao Ce koji je rođen 604. pne. u Kini, zasnivao je svoju filozofiju na Tau – Taoizam. Jang – nebo i Jin – zemlja su osnovni principi taoizma. U Egiptu su Tao nazivali „crux ansata“, ključ Nila koji oploduje zemlju. Faraon drži ključ Nila u ruci. U ranim hrišćanskim vremenima hrišćani Kopti su u Tau videli životnu snagu Hristovog krsta. Krst u obliku slova T koristio je Franja Asiški kao svoj potpis.

Sledeći znak je *Tarok* koji se nalazi ispod znaka Tao. Posvećenici starih egipatskih misterija morali su da nauče da čitaju ovaj znak. Čitali su knjigu koja je imala 87 strana i u kojoj su zapisane tajne od početka do kraja sveta. Opisan je život koji vodi do smrti i koji se opet uzdiže do novog života. Koptičko hrišćanstvo je shvatalo Tarok kao snagu i jačinu Hristovog krsta.

Oko 1.5 m iznad zemlje postavljamo *trogao i kvadrat* na stablo, ali da ostanu vidljivi.

Kvadrat predstavlja četvoročlanog čoveka, fizičko telo, etersko telo (životno telo), astralno telo i ljudsko *Ja*. Podsetimo se na četiri elementa, četiri kardinalne tačke na nebu, četiri evanđelista, četiri životinje Apokalipse, četiri reke u Raju i još mnogo toga.

Trogao je simbol višeg čoveka, odnosno duhovnog *Ja*, *životnog duha* i *duhovnog čoveka*. Takođe je to simbol mudrosti, trojstvo Boga Oca, Boga Sina i Svetog Duha.

A - Alfa se postavlja na istu visinu na kojoj je *trogao* i *kvadrat*, na levu stranu, a *Omega* na istu visinu na suprotnu stranu. Alfa i Omega su prvo i poslednje slovo grčke azbuke, ključevi sveta. „Ja sam alfa i omega, prvi i poslednji, početak i kraj“.

Na kraju dolaze znaci planeta koji predstavljaju razvojni poredak prirodnog carstva.

Počinjemo sa leve, donje strane sa Saturnom, spiralno do sredine stabla i nastavljamo spiralno na gore desno do poslednjeg znaka, znaka Venere.

Stanje *Saturna* predstavlja prvobitno toplotno telo, početak svega živog. U ovoj drevnoj sferi nalazimo početke ljudskog tela u toplotnom eteru te planete. Tu su aktivni Duhovi volje, Troni.

Stanje *Sunca* u kome je mudrost Kirioteta aktivna. Ovde nalazimo početke eterskog tela – životnog tela. „Onda je svetlost duha zračila kroz toplotu duše“ („Dveri posvećenja“).

Stanje *Mesece*. Duhovi pokreta Dinami su aktivni u zvuku i hemijskom eteru u mesečevoj sferi. To je doživljaj zvučne boje koja stvara dugu. Ovde nalazimo početke astralnog tela (osećajnog tela). Ova tačka je početak našeg zemaljskog postojanja.

Stanje *Marsa*. Duhovi oblika Eksusiai oblikuju ljudsko nezavisno *Ja*. Dospeli smo do vremena inkarnacije Hrista na Zemlji. Sada prelazimo na desnu stranu naše jelke do

Stanja *Merkura* gde živi ozdravljajući hrišćanski element. Kosmički iscelitelj Rafael nas, takoreći, uzima za ruku, kao što je uzeo Tobijinu ruku, i pomaže nam da stvorimo jaku snagu ljubavi koja može da se preobrazi u jaku životnu snagu.

Stanje *Jupitera* je stanje u kome gledamo daleku budućnost. Tu imamo zadatak da dopremo do duha. Tu se ukazuje na epohu evropskog Istoka, na Rusiju.

Stanje *Venere*. Dostigli smo poslednje evolutivno stanje i stvaramo *životni duh* idući prema sledećem stupnju.

Sada ćemo na našu jelku postaviti *12 jabuka*. Jabuke nas potsećaju na Raj i na to kako su Adam i Eva jeli zabranjeno voće. Jabuke dolaze na donju trećinu jelke i trebalo bi da budu velike i narandžasto-crvene. Potsećamo da jabuke pripadaju familiji ruža i da imaju u središtu pentagram, simbol čoveka.

12 crvenih ruža ukazuju na Hristovu patnju na Zemlji. Ruža, snažni grm, drvenastih stabljika punih trnja. Jak koren je čvrsto postavljen u mineralni svet. Biljka, takoreći, ide kroz zemlju i vaskrsava u najlepši cvet. Postavljamo ruže na gornji deo jelke prema svetlosti i kosmosu.

I na kraju dolaze *sveće* – 30 belih i 3 crvene. Sveća predstavlja vezu čoveka sa fizičkim, vosak sa zemljom, a plamen sa duhovnim svetom. Trideset *belih sveća* predstavljaju Hristov život do krštenja na Jordanu. Tri *crvene sveće* predstavljaju tri godine nakon krštenja do smrti na krstu.

Sveće, jabuke i ruže se mogu podeliti prisutnima koji ih postavljaju na jelku.

Ovim smo završili ukrašavanje naše Božićne jelke koja će biti sa nama tokom 12 Svetih Noći kao simbol čoveka i duhovnog sveta.

Prevod sa engleskog

Nada Škondrić

(Naslov originala: Dorette Schwabe – The Christmastree as a Symbol)

OBAVEŠTENJE

1.Prvi javni "antroposofski" prostor, kupljen pre nepune četiri godine, korišćen pre svega za rad sa malom

decom ai za druge svrhe u kojima ste i sami učestvovali, evo, već drugu godinu je prazan i nedovoljno iskorišćen. U njemu se, najčešće jednom mesečno, održi po neki sastanak ili se u njemu priprema lutkarska predstava koja se onda prenosi i prikazuje deci na raznim drugim mestima. Još ređe, na žalost, ga posećuju vaspitači, studenti ili roditelji zainteresovani za drugačije načine rada sa decom. Osim toga što čuvanje i održavanje ovog prostora košta, šteta je da stoji prazan i neiskorišten, tako da sam odlučila da ga posle Nove Godine izdam. Rad sa decom neće biti nastavljen do daljnega, pa je ovo rešenje u ovom trenutku najrealnije. Deo prostora biće izolovan i ostaće opremljen postojećim igračkama. Deo tako dobijenog novca služiće daljem čuvanju i održavanju ovog prostora, a drugi deo od kirije (ukoliko iz inostranstva ne predlože drugačije) mogao bi da služi kao fond za druge i drugačije pedagoške, vaspitne ili humanitarne aktivnosti kod nas. Zato je dobro da se pored mene još nekouključi u sprovođenje ovakvog plana. Prostor bi mogao biti izdat pod povoljnijim uslovima osobi (nepušaču), koja bi prostor čuvala i koja bi nam omogućila da ga i dalje koristimo jednom do dva puta mesečno. Možda će čitaoci Biltena imati neku ideju ili predlog u vezi sa ovim, ili će možda pomoći da se ovakva osoba nađe.

2. Mnoge stvari ka kojima sam odlučno išla i za koje sam se potpuno svesno borila (kao da), nisu uspele, ali se zato neke druge, koje su u početku priželjkivano nejasno tinjale, sada ostvaruju. Naime, dobila sam mogućnost da u narednih nekoliko godina običem sve vrtiće (50) u Novom Sadu i da deci prikazujem lutkarske predstave.

To je omogućila komisija od petnaestak stručnih saradnika, predškolske ustanove Novi Sad. Ne znam da li su bili više iznenađeni oni što su videli i pristali na nešto sasvim novo i drugačije, što odudara od pozorišta koja inače gostuju u dečjim vrtićima ili ja, tokom i sadržajem razgovora koji su samnom vodili. Predložili su mi i ponudili sve ono što bi bili moji dodatni uslovi, a što bih inače u svom prostoru mogla deci da obezbedim. Pitali su me zašto lutke nemaju oči. Onda sam im objasnila da je teško napraviti konačnu fizionomiju lutki koja bi inače mogla biti starica, ali i veštica i čarobnica. Neke lutke imaju lica- rekla sam- one pripadaju više zemaljskom svetu kao napr. obućar, seljaci,... ali Snežana iz ruske bajke, ona nekako nije ovozemaljsko biće, napravljena je od snega, a i otopi se kada sa drugaricama preskače vatru u šumi. "Da", rekao je neko iz komisije zamišljeno, "to deca bolje razumeju nego mi odrasli"...

Sve to, moja ponuda, prezentacija i odobrenje za predstavu, desio se krajem leta ove godine, kao slučajna reakcija na moj novi reklamni flajer. U njemu nudim roditeljima, deci, (a sada i čitaocima Biltena) nešto novo i nesvakidašnje: 1. STONO LUTKARSKO POZORIŠTE

2. LUTKE, ručno šivene od prirodnog materijala

1. Lutkarske predstave za decu od 2-8 godina, zakazuju se u dogovoru sa roditeljima u našem ili vašem prostoru za 5-20/40 dece. Izvode se na tekstove izvornih bajki i priča za decu, sa lutkama veličine od 20-40 cm na stolu ili podu, u trajanju od 10-25 minuta. Cena od 10-50 E

2. Terapeutsko, dugo priželjkivano sredstvo za dečju identifikaciju i pomoć u razvoju. "Krpnjača"-pravih dimenzija i prirodnog izgleda, veličine od 20-50 cm. sa ili bez odela, gotova ili po porudžbini. Cena 10-40 E.

U nekom od sledećih brojeva biltena, biće nešto više o značenju i primeni bajki i lutaka u valdorfskoj pedagogiji.

Olivera Todorović

Rad na tekstu se nastavlja

15. novembra 2003 u Zrenjaninu, održan je još jedan (IV) susret i rad na tekstu "Kako ću naći Hrista u sebi", predavanje iz Ciriha, Rudolfa Štajnera. U grupi je stvoren ogroman entuzijazam u pogledu budućeg rada.

Sledeći termin susreta je nedelja, 14.12.2003 u Beogradu. Tema još nije određena. Informacije na telefon: 023-36-367, Lazar Crkvenjakov.

Događanja u novembru

U četvrtak, 6. novembra, u kući Đure Jakšića u Skadarliji, sa početkom u 19 časova, održana je, po drugi put, promocija knjige Andreja Belog: "Rudolf Štajner". Tim povodom, govorili su gospodin Medenica (izdavač), Slobodan Rakočević i Vladeta Jerotić. Detaljniji prikaz u sledećem broju.

26. nobembra, u ediciji Wort, izašla iz štampe knjiga Rudolfa Štajnera - Tajna nauka u skici
prevod sa nemačkog: Siniša Nikolić